

SZOMORÚ TAPASZTALATOK GÖMBGRAFITOS CSÖVEK FEKTETÉSÉVEL KAPCSOLATBAN

VÁRSZEGI CSABA

Magyar Víziközmű Szövetség

A két rendezvény, illetve a szakcikk egyértelműen elmarasztalta a vízellátó létesítmények mostohagyerekeit, a hálózatot. Amennyiben nem veszi kezdetét egy általános, tervezett rekonstrukció, a hálózatok egy része 10-15 éven belül katasztrofális állapotba kerül. A szakemberek pillanatnyilag nem látják olyan jónak a víziközművek anyagi helyzetét, hogy erre a rekonstrukcióra reális esély lenne.

A szakmai napon némi remény azért felvillant: az EU-s vízminőség-javító KEOP program keretében néhány területen jelentős csőhálózati fejlesztésre került sor. Bár ezek a fejlesztések nem voltak felújító jellegűek, kiváló minőségű csőanyag került a hálózatokba, javítva azok átlagos minőségét.

A szakmai nap előadásai a gömbgrafitos anyag dicséretétől voltak hangosak. És akkor jött az utolsó előadás. Dzsudzsák Ferencné, a ZALAVÍZ osztályvezetője egy nagy EU-s projektről számolt be, ahol a kivitelezés nagyon sok kívánni valót hagyott maga után. A nyomás próbák során számos kötésnél hibákat észleltek (erre még visszatérünk). A felhasznált anyag a Pont a Mousson gyár (PAM) egy újabb, csak kisebb átmérőkben gyártott fejlesztése, a blutop cső volt. A szakmai vita konklúziója az volt, hogy a blutop rendszer kötéseit kissé másképpen kell kialakítani, mint a hagyományos duktil csövet.

A következő esemény hasonló információval szolgált. A Magyar Hidrológiai Társaság júliusi, szombathelyi vándorgyűlésén a vízellátási szekcióban Dzsudzsák Ferencné nem tudott kedvezőbb eredményekről beszámolni a vízműves szakemberekből álló hallgatóság előtt.

Ez a második előadás, illetve a szekció részvevőinek hangulata egy hosszúnak tűnő folyamatot indított el. Egyszerűen felháborító, hogy az egész világon használt kiváló csőanyagból Magyarországon bizonyos kivitelezők használhatatlan vezetékeket „gyártanak”. Egy szakember úgy jellemezte ezt a jelenséget, hogy itt nem csőfektetésről, hanem a cső temetéséről beszélünk.

A MaVíz először „csöndben” összehívott egy munkacsoportot, melynek első feladata az volt, hogy megállapítsa, egyedi jelenségről van-e szó, vagy máshol is felmerültek hasonló problémák. A csoportba a tervezés-építés-üzemeltetés folyamat minden fázisából bekerült egy-egy képviselő.

2015 első felében a MaVíz két fóruma foglalkozott a hazai ivóvízhálózat helyzetével: a *Vízmű Panoráma 2015/2. száma, illetve egy egész napos csőhálózati szakmai nap május 14-én. Szintén ezt a kérdést járta körül a Magyar Tudományos Akadémia Vízgazdálkodás-tudományi Bizottságának Vízellátási és Csatornázási Albizottsága még 2014 decemberében.*

A tagok:

- Üzemeltető: Kugler Gyula (BAKONYKARSZT Zrt.), a team vezetője, MaVíz elnökségi tag;
- Tervező: Kovács Ernő (Pest-Terv Kft.);
- Kivitelező: Gyulafi Gyula (Gyulafi és Társa Kft.);
- Forgalmazó: Zorkóczy Péter (Duna-Armatúra Kft.),
- Üzemeltető: Böcskey Zsolt (ZALAVÍZ Zrt.)

Az első megbeszélésen elhangzottak alapján egyértelmű volt: a három legnagyobb EU-támogatással megvalósult vízminőség-javító csőfektetésnél szinte ugyanazok a problémák merültek fel. Tapasztalatlan alvállalkozókkal, a jövőbeli üzemeltető szinte teljes kizárásával,

a legelemibb előírások be nem tartásával, ellenérdekeltségű műszaki ellenőrzéssel a többszörös nyomáspróbák katasztrofális eredményeket hoztak. A vadonatúj hálózati elemek tele vannak olyan jellegű hibajavításokkal, mintha tömeges csőtörés előzte volna meg az üzembe helyezést.

Három esettanulmány

1. A „Szekszárd Megyei Jogú Város hosszú távon egészséges ivóvízzel való ellátása” című projekt (KEOP-1.3.0/B/2F/09-11-2011-0002) keretében egy új vízbázisra település és új tisztítási technológia létesítésével kapcsolatban került sor a mintegy 20 km hosszú távvezeték építésére.

Nyersvíz-vezeték 9650 m (88% duktil), tisztavíz-vezeték a termelőteleptől Szekszárdig 10.645 m (87% duktil). Gyártmány: PAM. Tervező: AQUA CONSTRUCT Zrt. Kivitelező fővállalkozó: Duna Aszfalt Kft.

A hibák típusai, mennyisége, a javítás módja:

- Sérült felületek, csőanyagok: a csőfektetési technológia be nem tartása következtében rakodás, fektetés közben a bevonat vagy maga a csőanyag sérült meg. A mennyiséget nem tudjuk pontosan, de volt olyan eset, ahol a nyomáspróba során szétnyílt a cső. Az észrevett esetekben a javítás csőcserével történt.
- Kötések helytelen illesztése: szintén technológiai hiányosságokra visszavezethető jelenség. Mennyiségét csak becsülni tudjuk, mivel a sikertelen